

శ్రీః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।
వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

శ్రీమన్నిగమాంతమహాదేశికైరనుగృహీతం
॥ శ్రీమద్ రహస్యత్రయసారం ॥

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజమహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan of śrīraṅgam

*This was typeset using skt, L^AT_EX, Itrans, and the **Tikanna** font.

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ శ్రీమద్ రహస్యత్రయసారం ॥

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

శ్రీగురుపరంపరాసారం

గురుభ్యస్తద్గురుభ్యశ్చ నమోవాకమధీమహే ।

వృణీమహే చ తత్రాద్యౌ దంపతీ జగతాం పతీ ॥ 1 ॥

ఏతే మహ్యమపో ధమన్మథశరోన్మాథాయ నాథాదయః

త్రయ్యంతప్రతినందనీయవివిధోదంతాః స్వదంతామిహ ।

శ్రద్ధాతవ్యశరణ్యదంపతిదయాదివ్యాపగావ్యాపకాః

స్వర్ధావిప్లవవిప్రలంభపదవీవైదేశికా దేశికాః ॥ 2 ॥

హృద్యా హృత్పద్మసింహాసనరసికహయగ్రీవహేషోర్మిఘ్నూష-

క్షిప్తప్రత్యర్థిదృష్టిర్జయతి బహుగుణా పంక్తిరస్మద్గురుణాం ।

దిక్సౌధాబద్ధజైత్రధ్వజపటపవనస్ఫాతినిర్ధూతతత్త-

త్సిద్ధాంతస్తోమతూలస్తబకవిగమనవ్యక్తసద్వర్తనీకా ॥ 3 ॥

1 - ఉపోద్ధాతాధికారః

ఆభగవత్తః ప్రథితామనఘామాచార్యసంతతిం వందే ।

మనసి మమ యత్ప్రసాదాద్వసతి రహస్యత్రయస్య సారోఽయం ॥ 4 ॥

కర్మబ్రహ్మత్మకే శాస్త్రే కౌతస్కుతనివర్తకాన్ ।

వందే హస్తిగిరీశస్య వీధీశోధకకింకరాన్ ॥ 5 ॥

మణివర ఇవ శౌరేర్నిత్యహృద్యోఽపి జీవః
 కలుషమతిరవిందః కింకరత్వాధిరాజ్యం |
 విధిపరిణతిభేదాత్ వీక్షితస్తేన కాలే
 గురుపరిషదుపజ్ఞం ప్రాప్య గోపాయతి స్వం || 6 ||

కర్మావిద్యాదిచక్రే ప్రతిపురుషమిహానాదిచిత్రప్రవాహే
 తత్తత్కాలే విపక్తిర్భవతి హి వివిధా సర్వసిద్ధాంతసిద్ధా |
 తల్లబ్ధస్వావకాశప్రథమగురుకృపాగృహ్యామాణః కదాచిత్
 ముక్తైశ్వర్యాంతసంపన్నిధిరపి భవితా కశ్చిదిత్థం విపశ్చిత్ || 7 ||

2 - సారనిష్కర్షాధికారః

శ్రుతిపథవిపరీతం క్షేవలకల్పం శ్రుతౌ చ
 ప్రకృతిపురుషభోగప్రాపకాంశో న పథ్యః |
 తదిహ విబుధగుప్తం మృత్యుభీతా విచిన్వంతి
 ఉపనిషదమృతాభేరుత్తమం సారమార్యాః || 8 ||

శాఖానాముపరి స్థితేన మనునా మూలేన లబ్ధాత్మకః
 సత్తాహేతుసకృజ్ఞపేన సకలం కాలం ద్వయేన క్షిపః |
 వేదోత్తంసవిహారసారధిదయాగుంభేన విస్రంభితః
 సారజ్ఞో యది కశ్చిదస్తి భువనే నాథః స యూథస్య నః || 9 ||

3 - ప్రధానప్రతి తంత్రాధికారః

ఆధేయత్వప్రభృతినియమైరాదికర్తుః శరీరం
 సత్తాస్థేమప్రయతనఫలేష్వేతదాయత్తమేతత్ |
 విశ్వం పశ్యన్నితి భగవతి వ్యాపకాదర్శదృష్టే
 గంభీరాణామకృతకగిరాం గాహతే చిత్తవృత్తిం || 10 ||

యద్యేతం యతిసార్వభౌమకథితం విద్యాదవిద్యాతమః
 ప్రత్యూషం ప్రతితంత్రమంతిమయుగే కశ్చిద్విపశ్చిత్తమః |
 తత్రైకత్ర ఝటిత్యుపైతి విలయం తత్తన్మతస్థాపనా-
 హేవాకప్రథమానహైతుకకథాకల్లోలకోలాహలః || 11 ||

4 - అర్థపంచకాధికారః

ఆదౌ ప్రాప్యం పరమమనఘం ప్రాప్త్యరూపం చ మాదౌ
 ఇష్టోపాయం త్వయననమసోరీప్సితార్థం చతుర్థ్యాం |
 తద్వ్యాఘాతం మమకృతిగిరి వ్యంజయంతం మనుం తం
 తత్ప్రాయం చ ద్వయమపి విదన్ సంమతః సర్వవేదీ || 12 ||

ప్రాప్యం బ్రహ్మ సమస్తశేషి పరమం ప్రాప్త్యాఽహమస్యోచితః
 ప్రాప్తిర్దాయధనక్రమాదిహ మమ ప్రాప్త్యా స్వతః సూరివత్ |
 హంతైనామతివృత్తవానహమహంమత్యా విమత్యాశ్రయః
 సేతుః సంప్రతి శేషిదంపతిభరన్యాసస్తు మే శిష్యతే || 13 ||

5 - తత్త్వత్రయాధికారః

ప్రకృత్యాత్మభ్రాంతిర్గలతి చిదచిల్లక్షణధియా
 తథా జీవేశైక్యప్రభృతికలహస్తద్విభజనాత్ |
 అతో భోక్తా భోగ్యం తదుభయనియంతేతి నిగమైః
 విభక్తం నస్తత్త్వత్రయముపదిశంత్యక్షతథియః || 14 ||

ఆవాపోద్వాపతః స్యుః కతి కతి కవిధీచిత్రవత్ తత్తదర్థే-
 ష్వానంత్యాదస్తినాస్త్యోరనవధికుహనాయుక్తికాంతాః కృతాంతాః |
 తత్త్వాలోకస్తు లోప్తుం ప్రభవతి సహసా నిస్సమస్తాన్ సమస్తాన్
 పుంస్తేవ తత్త్వేన దృష్టే పునరపి న ఖలు ప్రాణితా స్థాణుతాదిః || 15 ||

6 - పరదేవతాపారమార్థ్యాధికారః

ఆత్మైక్యం దేవతైక్యం త్రికసమధిగతా తుల్యతైక్యం త్రయాణాం
 అన్యత్రైశ్వర్యమిత్యాద్యనిపుణఫణితిరాద్రియంతే న సంతః |
 త్రయ్యంతైరేకకంఠైః తదనుగుణమనువ్యాసముఖ్యోక్తిభిశ్చ
 శ్రీమాన్ నారాయణో నః పతిరఖిలతనుః ముక్తిదో ముక్తభోగ్యః || 16 ||

జనపదభువనాదిస్థానజైత్రాసనస్థేషు
 అనుగతనిజవార్తం నశ్వరేష్విశ్వరేషు |
 పరిచితనిగమాంతః పశ్యతి శ్రీసహాయం
 జగతి గతిమవిద్యాదంతురే జంతురేకః || 17 ||

7 - ముముక్షుత్వాధికారః

కాలావర్తాన్ ప్రకృతివికృతీః కామభోగేషు దోషాన్
 జ్వాలాగర్తప్రతిమదురితోదర్కదుఃఖానుభూతిం |
 యాథాతథ్యం స్వపరనియతం యచ్చ దివ్యం పదం తత్
 కారాకల్పం వపురపి విదన్ కస్తితిక్షేత బంధం || 18 ||

విషమధు బహిష్కర్షన్ ధీరో బహిర్విషయాత్మకం
 పరిమితరసస్వాత్మప్రాప్తిప్రయాసపరాజ్ముఖః |
 నిరవధిమహానందబ్రహ్మనుభూతికుతూహలీ
 జగతి భవితా దైవాత్ కశ్చిజ్జహాసితసంస్పృతిః || 19 ||

8 - అధికారివిభాగాధికారః

ముముక్షుత్వే తుల్యే సతి చ మధువిద్యాదిషు యథా
 వ్యవస్థా సంసిద్ధ్యత్యధిక్రతివిశేషేణ విదుషాం |
 వికల్పేత న్యాసే స్థితిరితరవిద్యాసు చ తథా
 నియత్యా వైయాత్యం నియమయితుమేవం ప్రభవతి || 20 ||

ప్రపన్నాదనేషాం న దిశతి ముకుందో నిజపదం
 ప్రపన్నశ్చ ద్వేధా సుచరితపరీపాకభిదయా |
 విలంబేన ప్రాప్తిర్భజనసుఖమేకస్య విపులం
 పరస్యాశు ప్రాప్తిః పరిమితరసా జీవితదశా || 21 ||

9 - ఉపాయవిభాగాధికారః

ఉపాయః స్వప్రాప్తేరుపనిషదధీతః స భగవాన్
 ప్రసత్త్యై తస్యోక్తే ప్రపదననిదిధ్యాసనగతి |
 తదారోహః పుంసః సుకృతపరిపాకేణ మహతా
 నిదానం తత్రాపి స్వయమఖిలనిర్మాణనిపుణః || 22 ||

కర్మ జ్ఞానముపాసనం చ శరణవ్రజ్యేతి చావస్థితాన్
 సన్మార్గానపవర్గసాధనవిధౌ సద్వారకాద్వారకాః |
 ఏకద్వ్యక్తియోగసంభృతపృథగాభవానుభావానిమాన్
 సమ్యక్ ప్రేక్ష్య శరణ్యసారథిగిరామంతే రమంతే బుధాః || 23 ||

10 - ప్రపత్తియోగ్యాధికారః

అర్థిత్యేన సమర్థతా త్రికతనుః సంపిండితాధిక్రియా
 సా చాష్టాంగషడంగయోగనియతావస్థా వ్యవస్థాపితా |
 శ్రౌతీ సర్వశరణ్యతా భగవతః స్మృత్యాఽపి సత్యాపితా
 సత్యాదిష్యవ వైగమేష్యధిక్యతిః సర్వాస్పదే సత్పథే || 24 ||

భక్త్యాదౌ శక్త్యభావః ప్రమితిరహితతా శాస్త్రతః పర్యుదాసః
 కాలక్షేపాక్షమత్వం త్వితి నియతివశాదాపతద్భిశ్చతుర్భిః |
 ఏకద్విత్వాదియోగవ్యతిభిదురనిజాధిక్రియాః సంశ్రయంతే
 సంతః శ్రీశం స్వతంత్రప్రపదనవిధినా ముక్తయే నిర్విశంకాః || 25 ||

11 - పరికరవిభాగాధికారః

ఇయానితంభూతః సకృదయమవశ్యంభవనవాన్
 దయాదివ్యాంభోధౌ జగదఖిలమంతర్యమయతి |
 భవధ్వంసోద్యుక్తే భగవతి భరన్యాసవపుషః
 ప్రపత్తేరాదిష్టః పరికరవిశేషః శ్రుతిముఖైః || 26 ||

ప్రఖ్యాతః పంచషాంగః సకృదితి భగవచ్ఛాసనైరేష యోగః
 తత్ర ద్వాభ్యామపాయాద్విరతిరనితరోపాయతైకేన బోధ్ధ్యా |
 ఏకేన స్వాంతదార్థ్యం నిజభరవిషయేనైవ తత్సాధ్యతేచ్ఛా
 తత్త్వజ్ఞానప్రయుక్తా త్విహ సపరికరే తాదధీన్యాదిబుద్ధిః || 27 ||

12 - సాంగప్రపదనాధికారః

అభీష్టే దుస్సాధే స్వత ఇతరతో వా క్వచన తత్
 భరన్యాసం యాంచాన్వితమభివదంతి ప్రపదనం |
 ఇతః పశ్చాదస్మద్యతననిరపేక్షేణ భవతా
 సమర్థోఽసావర్థస్త్వితి మతివిశేషం తదవిదుః || 28 ||

యుగ్యస్యందనసారథిక్రమవతి త్రయ్యంతసందర్శితే
 తత్త్వానాం త్రితయే యథార్థా వివిధవ్యాపార సంతానిని |
 హేతుత్వం త్రిషు కర్తృభావ ఉభయోః స్వాధీనతైకత్ర తత్
 స్వామిస్వీకృతయద్భరోఽయమలసస్తత్ర స్వయం నిర్భరః || 29 ||

13 - కృతకృత్యాధికారః

సమర్థే సర్వజ్ఞే సహజసుహృది స్వీకృతభరే
 యదర్థం కర్తవ్యం న పునరిహ యత్కించిదపి నః |
 నియచ్ఛంతస్తస్మిన్ నిరుపధిమహానందజలధౌ
 కృతార్థీకుర్మః స్వం కృపణమపి కైంకర్యధనినః || 30 ||

భగవతి హరౌ పారం గంతుం భరన్యసనం కృతం
 పరిమితసుఖప్రాప్త్యై కృత్యం ప్రహీణమకృత్యవత్ |
 భవతి చ వపుర్వృత్తిః పూర్వం కృతైర్నియతక్రమా
 పరమిహ విభోరాజ్ఞాసేతుర్బుధైరనుపాల్యతే || 31 ||

14 - స్వనిష్ఠాభిజ్ఞాధికారః

స్వరూపోపాయార్థేష్వవితథనివిష్టస్థిరమతేః
 స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానం సుభగమపవర్గాదుపనతాత్ |
 ప్రథిమ్నా యస్యాదౌ ప్రభవతి వినీతః స్థగయితుం
 గభీరా౯ దుష్పూరా౯ గగనమహతశ్చిద్రనివహో౯ || 32 ||

స్వాపోద్బోధవ్యతికరనిభే భోగమోక్షాంతరాలే
 కాలం కంచిజ్జగతి విధినా కేనచిత్ స్థాప్యమానాః |
 తత్త్వోపాయప్రభృతివిషయే స్వామిదత్తం స్వనిష్ఠాం
 శేషాం కృత్వా శిరసి కృతినః శేషమాయుర్నయంతి || 33 ||

15 - ఉత్తరకృత్యాధికారః

సంతోషార్థం విమృశతి ముహుః సద్భిరధ్యాత్మవిద్యాం
 నిత్యం బ్రూతే నిశమయతి చ స్వాదుసువ్యాహృతాని |
 అంగీకుర్వన్ననఘలలితాం వృత్తిమోదేహపాతాత్
 దృష్టాదృష్టస్వభరవిగమే దత్తదృష్టిః ప్రపన్నః || 34 ||

ప్రణయినమివ ప్రాప్తం పశ్చాత్ ప్రియా స్వసమన్వితం
 మహతి ముహురామృష్టే దృష్టాం మనౌ మణిదర్పణే |
 ప్రపదనధనాః సంతః శుద్ధైః ప్రభుం పరిభుంజతే
 ప్రస్యమరమహోమాదస్మేరప్రసూనసమైః క్రమైః || 35 ||

16 - పురుషార్థకాష్టాధికారః

స్వతంత్రస్వామిత్వాత్ స్వబహుమతిపాత్రేషు నియతం
 శ్రియః కాంతో దేవః స ఖలు వినియుంక్తే చిదచితౌ |
 యథాలోకామ్నాయం యతిపతిముఖైరాహితధియాం
 తతో నః కైంకర్యం తదభిమతపర్యంతమభవత్ || 36 ||

నాథే నస్తృణమన్యదన్యదపి వా తన్నాభినాలీకినీ-
 నాలీకస్పృహణీయసౌ రభముచా వాచా న యాచామహే |
 శుద్ధానాం తు లభేమహి స్థిరధియాం శుద్ధాంతసిద్ధాంతినాం
 ముక్తైశ్వర్యదినప్రభాతసమయాసత్తిం ప్రసత్తిం ముహుః || 37 ||

17 - శాస్త్రీయనియమనాధికారః

ముకుందే నిక్షిప్య స్వభరమనఘూ ముక్తవదసౌ
 స్వతంత్రాజ్ఞాసిద్ధాం స్వయమవిదితస్వామిహృదయః |
 పరిత్యాగే సద్యః స్వపరవివిధానర్థజననాత్
 అలంఘ్యమామోక్షాదనుసరతి శాస్త్రీయసరణిం || 38 ||

శ్రుతిస్మృత్యాచారైః స్వమతిగతిభిః శుద్ధమనసాం
 సుసంకల్పైః ధర్మైః కులచరణదేశాదిసమయైః |
 నియోగైర్వ్యోగ్యానాం నియమయితురాదేరభిమతం
 నిమిత్తస్వప్నాద్యైరపి నిపుణమన్విచ్ఛతి బుధః || 39 ||

18 - అపరాధపరిహారాధికారః

స్వచ్ఛస్వాదుసదావదాతసుభగాం దైవాదయం దేహభృత్
 మాలిన్యప్రశమాయ మాధవదయామందాకినీం విందతి |
 యద్యప్యేవమసావసారవిషయస్రోతఃప్రసూతైః పునః
 పంక్తైరేవ కలంకయన్ నిజతనుం ప్రాజ్ఞైర్న సంశ్లిష్యతే || 40 ||

ప్రారభేతరపూర్వపాపమిఖిలం ప్రామాదికం చోత్తరం
 న్యాసేన క్షపయన్ననభ్యుపగతప్రారబ్ధఖండం చ నః।
 ధీపూర్వోత్తరపాపమనామజననాజ్ఞాతేఽపి తన్నిష్కృతేః
 కౌటిల్యే సతి శిక్షయాఽప్యనఘయన్ క్రోడీకరోతి ప్రభుః॥ 41॥

19 - స్థానవిశేషాధికారః

యత్రైకాగ్ర్యం భవతి భగవత్పాదసేవార్చనాదేః
 యత్రైకాంత్యవ్యవసితధీయో యస్యకస్యాపి లాభః।
 వాసస్థానం తదిహ కృతినాం భాతి వైకుంఠకల్పం
 ప్రాయో దేశా మునిభిరుదితాః ప్రాయీకౌచిత్యవంతః॥ 42॥

సా కాశీతి న చాకశీతి భువి సాఽయోధ్యేతి నాధ్యాస్యతే
 సాఽవంతీతి న కల్మషాదవతి సా కాంచీతి నోదంచతి।
 ధత్తే సా మధురేతి నోత్తమధురాం నాన్యాఽపి మాన్యా పురీ
 యా వైకుంఠకథాసుధారసభుజాం రోచేత నో చేతసే॥ 43॥

20 - నిర్ణయాధికారః

మనసి కరణగ్రామం ప్రాణే మనః పురుషే చ తం
 ఝటితి ఘటయన్ భూతేష్యేనం పరే చ తమాత్మని।
 స్వవిదవిదుషోరిత్యం సాధారణే సరణేర్ముఖైః
 నయతి పరతో నాడీభేదైర్యథోచితమీశ్వరః॥ 44॥

దహారకుహారే దేవస్తిప్తన్ నిషద్వరదీర్ఘికా-
 నిపతి తనిజాపత్యాదిత్సావతీర్ణపితృక్రమాత్।
 ధమనిమిహ నస్తస్మిన్ కాలే స ఏవ శతాధికా-
 మకృతకపురప్రస్థానార్థం ప్రవేశయతి ప్రభుః॥ 45॥

21 - గతిచింతనాధికారః

జ్వలనదివసజ్యోత్స్నాపక్షోత్తరాయణవత్సరాన్
 పవనతపనప్రాలేయాంశూః క్రమాదచిరద్యుతిం |
 జలధరపతిం దేవాధీశం ప్రజాపతిమాగతః
 తరతి విరజాం దూరే వాచస్తతః పరమద్భుతం || 46 ||

పితృపథఘటీయంత్రారోహోవరోహపరిభ్రమైః
 నిరయపదవీయాతాయాతక్రమైశ్చ నిరంతరైః |
 అధిగతపరిశ్రాంతీనాజ్ఞాధరైరతివాహ్య నః
 సుఖయతి నిజచ్ఛాయాదాయీ స్వయం హరిచందనః || 47 ||

22 - పరిపూర్ణబ్రహ్మనుభవాధికారః

వితమసి పదే లక్ష్మీకాంతం విచిత్రవిభూతికం
 సచివగమితః సంపద్యావిర్భవత్సహజాకృతిః |
 స్ఫుటతదప్యథకిన్ధిః సిద్ధ్యద్గుణాష్టకతత్ఫలో
 భజతి పరమం సామ్యం భోగే నివృత్తికథోజ్జితం || 48 ||

అవిశ్రాంతశ్రద్ధాశతకలహకల్లోలకలుషాః
 మమావిర్భూయాసుర్మనసి మునిసిద్ధాదిసులభాః |
 మధుక్షీరన్యాయస్వగుణవిభవాసంజనకన-
 న్మహానందబ్రహ్మనుభవపరివాహో బహువిధాః || 49 ||

సందృష్టః సారవార్షిత్ స్వపరనిశితధీః సంగజిన్నైకసంస్థః
 స్పష్టోపాయోఽతిఖిన్నః సపరికరభరన్యాసనిష్పన్నకృత్యః |
 స్వావస్థార్థం సపర్యావిధిమిహ నియతం వ్యాగసం క్వాపి బిభ్రత్
 నిర్ముక్తస్తూలసూక్ష్మప్రకృతిరనుభవత్యచ్యుతం నిత్యమేకః || 50 ||

23 - సిద్ధోపాయశోధనాధికారః

యుగపదఖిలం ప్రత్యక్షేణ స్వతః సతతం విదన్
 నిరవధిదయాదివ్యోదన్వానశక్యవివర్జితః |
 జలధిసుతయా సార్థం దేవో జగత్ పరిపాలయన్
 పరమపురుషః సిద్ధోపాయః ప్రతీష్ఠభరః సతాం || 51 ||

విశ్రామ్యద్భిరుపర్యుపర్యపి దివానక్తం బహిర్దర్శనైః
 అస్మద్దేశికసంప్రదాయరహితైరద్యాపి నాలక్షితః |
 స్వప్రాప్తేః స్వయమేవ సాధనతయా జోఘుష్యమాణః శ్రుతౌ
 సత్త్వస్థేషు భజేత సన్నిధిమసౌ శాంతావధిః శేవధిః || 52 ||

24 - సాధ్యోపాయశోధనాధికారః

యథాధికరణం ప్రభుర్యజనదానహోమార్చనా-
 భరన్యసనభావనాప్రభృతిభిః సమారాధితః |
 ఫలం దిశతి దేహినామితి హి సంప్రదాయస్థితిః
 శ్రుతిస్మృతిగురూక్తిభిర్నయవతీభిరాభాతి నః || 53 ||

తత్తద్దైతుకహేతుకే కృతధియస్తర్కేంద్రజాలక్రమే
 బిభ్రాణాః కథకప్రధానగణనే నిష్ఠాం కనిష్ఠాశ్రయాం |
 అధ్యాత్మశ్రుతిసంప్రదాయకతకైరద్ధా విశుద్ధాశయాః
 సిద్ధోపాయవశీక్రియామితి హి నః సాధ్యాం సమధ్యాపయన్ || 54 ||

25 - ప్రభావవ్యవస్థాధికారః

స్వరూపం యద్యాదృగ్గుణవిభవలీలాది చ విభోః
 తదాజ్ఞానేతుశ్చ శ్రుతిభిరవసేయం తదఖిలం |

తథా తద్భక్తానాం తదుపసదనాదేశ్చ మహిమా
యథాఽధీతం సద్భిర్యతిపతిముఖైరధ్యవసితః || 55 ||

చాతుర్వణ్యచతుర్విధాశ్రమముఖే భేదే యథావస్థితే
వృత్తం తన్నియతం గుణానుగుణయా వృత్త్యా విశిష్టం శ్రితాః |
త్యాగోపప్లవనిత్యదూరశరణవ్రజ్యావిధౌ కోవిదాః
చింతామభ్యుపగంతుమంతిమయుగేఽప్యేకాంతినః సంతి నః || 56 ||

26 - ప్రభావరక్షాధికారః

శిలాదేః స్త్రీత్వాదిర్విపరిణతిరస్తద్భుతమిదం
తతోఽప్యేతచ్ఛిత్రం యదుత దహన్సైవ హిమతా |
తృణస్యైవాస్త్రత్వం రిపుషు నిహతేరేవ హితతా
పదత్రేణైవేహ త్రిభువనపరిత్రాణమితి చ || 57 ||

రాగద్వేషమదాదికైరిహ మహారక్షోభిరక్షోభితే
నిత్యే రక్షితరి స్థితే నిజభరన్యాసాభిధానం తపః |
యత్ కక్షీకృతమత్యశేత వివిధాన్ ధర్మానధర్మద్రుహాః
తద్భూమార్ణవలేశవర్ణనమపి ప్రాచాం న వాచాం పదం || 58 ||

27 - మూలమంత్రాధికారః

తారం పూర్వం తదనుహృదయం తచ్చ నారాయణాయే-
త్యామ్నాయోక్తం పదమవయతాం సార్థమాచార్యదత్తం |
అంగీకుర్వన్నలసమనసామాత్మరక్షాభరం నః
క్షిప్రం దేవః క్షిపతు నిఖిలాన్ కింకరైశ్వర్యవిఘ్నాన్ || 59 ||

కల్యాణమావహతు కార్తయుగం స్వధర్మం
ప్రఖ్యాపయన్ ప్రణిహితేషు నరాదికేషు |

ఆద్యం కమప్యధిగతో రథమష్టచక్రం

బంధుః సతాం బదరికాశ్రమతాపసో నః॥ 60॥

యదంతస్స్థమశేషేణ వాజ్మయం వేదవైదికం।

తస్మై వ్యాపకముఖ్యాయ మంత్రాయ మహాతే నమః॥ 61॥

ఇహ మూలమంత్రసంవృతమర్థమశేషేణ కశ్చిదనుభవతి।

స్ఫటికతలనిహితనిధిమివ దేశికదత్తేన చక్షుషా జంతుః॥ 62॥

ఇత్థం సంఘటితః పదైస్త్రిభిరసావేకద్విపంచాక్షరైః

అరైస్తత్త్వహితప్రయోజనమయైరధ్యాత్మసారైస్త్రిభిః।

ఆద్యస్త్యక్షరవేదసూతిరజహత్సూల్యాదివృత్తిత్రయః

త్రైగుణ్యప్రశమం ప్రయచ్ఛతి సతాం త్రయ్యంతసారో మనుః॥ 63॥

28 - ద్వయాధికారః

ఆకర్ణితో వితనుతే కృతకృత్యకక్ష్యాం

ఆమ్రేడితో దిశతి యశ్చ కృతార్థభావం।

ప్రత్యూషతాం భజతి సంస్కృతికాలరాత్రేః

పద్మాసహాయశరణాగతిమంత్ర ఏషః॥ 64॥

న వేదాంతాచ్ఛాస్త్రం న మధుమథనాత్ తత్త్వమధికం

న తద్భక్తాత్ తీర్థం న తదభిమతాత్ సాత్త్వికపదం।

న సత్త్వాదారోగ్యం న బుధభజనాత్ బోధజనకం

న ముక్తేః సౌఖ్యం న ద్వయవచనతః క్షేమకరణం॥ 65॥

29 - చరమశ్లోకాధికారః

య ఉపనిషదామంతే యస్మాదనంతదయాంబుధేః

త్రుటితజనతాశోకః శ్లోకః స్వయం సమజాయత।

తమిహ విధినా కృష్ణం ధర్మం ప్రపద్య సనాతనం
శమితదురితాః శంకాతంకత్యజః సుఖమాస్మహే || 66 ||

దుర్విజ్ఞానైర్నియమగహనైర్దురవిశ్రాంతిదేశైః
బాలానర్హైర్బహుభిరయనైః శోచతాం నః సుపంథాః |
నిష్ప్రిత్యాహం నిజపదమసౌ నేతుకామః స్వభూమ్నా
సత్పాథేయం కిమపి విదధే సారథిః సర్వనేతా || 67 ||

వ్యాసామ్నాయపయోధికౌస్తుభనిభం హృద్యం హరేరుత్తమం
శ్లోకం కేచన లోకవేదపదపివిశ్వాసితార్థం విదుః |
యేషాముక్తిషు ముక్తిసౌధవిశిఖాసోపానపంక్తిష్వమీ
వైశంపాయనశౌనకప్రభృతయః శ్రేష్ఠాః శిరఃకంపినః || 68 ||

30 - ఆచార్యకృత్యాధికారః

అధిజిగమిషురాద్యం ధామ దివ్యం త్రిధామ్నః
శ్రుతవివిధపరీక్షాశోధితే క్వాపి పాత్రే |
అనఘగుణదశాయామాహితస్నేహమార్యః
ప్రదిశతి నిరపాయం సంప్రదాయప్రదీపం || 69 ||

నిరవధిదయాదివ్యోదన్వత్తరంగనిరంకుశైః
నియమయతి యః శిష్యాన్ శిక్షాక్రమైర్గుణసంక్రమైః |
అచరమగురోరాజ్ఞాపారంపరీపరవానసౌ
న పరమిహ తాంస్తలక్షణ స్వమప్యభిరక్షతి || 70 ||

31 - శిష్యకృత్యాధికారః

అశిథిలగురుభక్తిస్తత్ప్రశంసాదిశిలః
ప్రచురబహుమతిస్తద్వస్తువాస్తాద్విదేకేపి |

గుణవతి వినియోక్తుం గోపయన్ సంప్రదాయం
కృతవిదనఘవృత్తిః కిం న విందేన్నిధానం॥ 71 ॥

అధ్యాసీనతురంగవక్త్రవిలసజ్జిహ్వోగ్రసింహాసనాత్
ఆచార్యాదిహ దేవతాం సమధికామన్యాం న మన్యామహే।
యస్యాసౌ భజతే కదాచిదజహద్భూమా స్వయం భూమికాం
మగ్నానాం భవినాం భవార్ణవసముత్తారాయ నారాయణః॥ 72 ॥

32 - నిగమనాధికారః

కరబదరితవిశ్వః కశ్చిదాచార్యదృష్ట్యా
ముషితనిఖిలమోహో మూలమంత్రాదిభోగః।
సగుణవిషయసిద్ధౌ సంప్రదాయం ప్రయచ్ఛన్
సుచరితసిలహారీ సూరిబృందాభినంద్యః॥ 73 ॥

ఇతి యతిరాజమహానసపరిమళపరివాహావాసితాం పిబత।
విబుధపరిషన్నిషేవ్యాం వేదాంతోదయనసంప్రదాయసుధాం॥ 74 ॥

కలకంఠగణాస్వాద్యే కామస్యాస్త్రే నిజాంకురే।
నింబవృత్తిభిరుద్ధీరే న చూతః పరితప్యతే॥ 75 ॥

నిర్విష్టం యతిసార్వభౌమవచసామావృత్తిభిర్యోవనం
నిర్ధూతే తరపారతంత్ర్యనిరయా నీతాః సుఖం వాసరాః।
అంగీకృత్య సతాం ప్రసత్తిమసతాం గర్వోఽపి నిర్వాపితః
శేషాయుష్యపి శేషిదంపతిదయాదీక్షాముదీక్షామహే॥ 76 ॥

ఆస్తిక్యవాన్ నిశితబుద్ధిరనభ్యసూయుః
సత్సంప్రదాయపరిశుద్ధమనాః సదర్థీ।
సంకేతభీతిరహితః సత్యణేష్వసక్తః
సద్వర్తనీమనువిధాస్యతి శాశ్వతీం నః॥ 77 ॥

రహస్యత్రయసారోఽయం వేంకటేశవిపశ్చితా |
శరణ్యదంపతివిదాం సంమతః సమగృహ్యత || 78 ||

|| ఇతి శ్రీమద్ రహస్యత్రయసారం సంపూర్ణం ||

కవితార్కికసింహాయ కల్యాణగుణశాలినే |
శ్రీమతే వేంకటేశాయ వేదాంత గురవే నమః ||